

Frequently Asked Questions

ZORGKUNDIGEN

Inhoudstafel:

Registratie:	3
1. Wat betekent de term 'zorgkundige'?	3
2. Wat wordt begrepen onder 'verzorgingspersoneel'?	3
3. Wat is het verschil tussen een voorlopige en volledige registratie?	3
4. Wat is het verschil tussen een automatische en een vereenvoudigde registratie?.....	3
5. Wanneer gebeurt de registratie automatisch en moet ik dus zelf geen individuele aanvraag opsturen?.....	3
6. Wanneer moet ik zelf een individuele aanvraag opsturen en gebeurt de registratie dus niet automatisch/vereenvoudigd?.....	3
7. Moet ik bij een individuele registratieaanvraag, naast het ingevuld formulier, nog bewijsstukken mee opsturen?	4
8. Welke diploma's, brevetten en/of getuigschriften geven recht op een volledige registratie?	4
9. Wanneer kan men een volledige registratie aanvragen bij wijze van overgangsmaatregel?	4
10. Tot wanneer kan ik een voorlopige registratie aanvragen?	5
11. In welke gevallen kan je een voorlopige registratie verkrijgen?.....	5
12. Hoe lang blijft een voorlopige registratie geldig?	5
13. Hoe kan een voorlopige registratie omgezet worden in een volledige registratie?.....	5
14. Welke diploma's worden vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief?	5
15. Welke zijn de verzorgingsinstellingen waarvan sprake in het Koninklijk Besluit van 12 januari 2006 'tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als zorgkundige'?.....	5
16. Ik bezit een buitenlands diploma (dat bijgevolg niet voorkomt op de lijst (bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen)). Kan mijn diploma in aanmerking worden genomen voor een registratie als zorgkundige?	6
17. Ik was met ziekteverlof of nam loopbaanonderbreking op 13/02/2006; kom ik nu in aanmerking voor een registratie als zorgkundige op basis van de overgangsmaatregelen?	6
18. Ik heb een arbeidscontract als verzorgingspersoneel in een ziekenhuis, maar ben bij een andere dienst gedetacheerd (bijvoorbeeld een ocmw of	

- revalidatiecentrum). Kom ik nu in aanmerking voor een registratie als zorgkundige op basis van de overgangsmatregelen? 6
19. Komen logistiek assistenten of ziekendragers (brancardiers) in aanmerking voor een registratie tot zorgkundige (als overgangsmatregel)? . 6
20. Moeten andere gezondheidsbeoefenaars zich laten registreren als zorgkundige?..... 7
21. Moet ik na het ontvangen van mijn registratieattest, dit laten viseren door een Provinciale Geneeskundige Commissie? 7
22. Aan welke voorwaarden moet de bijkomende opleiding van 120 uur voldoen? 7

Uitoefening: 8

23. Welke zijn de activiteiten die een zorgkundige (onder toezicht van de verpleegkundige en binnen een gestructureerde equipe) kan/mag verrichten?..... 8
24. Aan welke eisen moet de 'gestructureerde equipe' voldoen? 8
25. Wat betekent de term 'toezicht'?..... 9
26. Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Op welke manier dient een dergelijke toevertrouwing van deze activiteiten te gebeuren? 9
27. Ik heb het 1ste jaar verpleegkunde gevolgd, mag ik met een registratie als zorgkundige werken als jobstudent in een ziekenhuis en zorg verlenen? 10
28. Mag ik zorgkundige handelingen stellen, terwijl ik het registratieattest tot zorgkundige nog niet bezit?..... 10

Registratie:

1. Wat betekent de term 'zorgkundige'?

- De persoon die specifiek is opgeleid om de verpleegkundige onder zijn/haar toezicht bij te staan inzake zorgverstrekking, gezondheidsopvoeding en logistiek in het kader van de door de verpleegkundige gecoördineerde activiteiten binnen een gestructureerde equipe.

2. Wat wordt begrepen onder 'verzorgingspersoneel'?

- Het personeel dat de verpleegkundigen bijstaat in de zorgverlening en de patiënten helpt bij de handelingen van het dagelijks leven, het behoud van hun zelfredzaamheid en hun levenskwaliteit.

3. Wat is het verschil tussen een voorlopige en volledige registratie?

- Een voorlopige registratie blijft slechts 5 jaar geldig (tot 13 februari 2011).
- Een voorlopige registratie moet aangevraagd worden voor 31 december 2008.

4. Wat is het verschil tussen een automatische en een vereenvoudigde registratie ?

- De automatische registratie betreft enkel het verzorgingspersoneel tewerkgesteld op 13/02/2006 in een RVT/ROB/CDV (Rust- en verzorgingstehuis, Rustoord voor Bejaarden, Centra voor Dagverzorging). Deze personen beschikken normaal gezien over een RIZIV-nummer en deze automatische registratie gebeurt aan de hand van de gegevens die het RIZIV doorgeeft aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Deze personen moeten zelf niets ondernemen en zullen een registratieattest tot zorgkundige ontvangen voor 30 september 2007.
- De vereenvoudigde registratie betreft het verzorgingspersoneel tewerkgesteld op 13/02/2006 in de andere types verzorgingsinstellingen bedoeld in het KB van 12 januari 2006. Het gaat hier om een collectieve aanvraag tot registratie door de verzorgingsinstelling. De verzorgingsinstelling stuurt ons een lijst door met het verzorgingspersoneel tewerkgesteld op 13/02/2006. Op basis van deze gegevens stuurt de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de registratieattesten op naar iedereen die aan de registratiecriteria beantwoordt.

5. Wanneer gebeurt de registratie automatisch en moet ik dus zelf geen individuele aanvraag opsturen?

- We vragen iedereen te wachten met het indienen van een individuele aanvraag tot registratie als zorgkundige. De stelregel luidt: "*Indien u op oktober 2007 nog geen nieuws heeft ontvangen omtrent uw registratie tot zorgkundige, dien pas dan uw individuele aanvraag in*".

6. Wanneer moet ik zelf een individuele aanvraag opsturen en gebeurt de registratie dus niet automatisch/vereenvoudigd?

- Indien u in oktober 2007 nog steeds geen bericht heeft ontvangen van uw registratie tot zorgkundige, dient u een individuele aanvraag te stellen.
- Alle personen die geen arbeidscontract hadden op 13/02/2006 als verzorgingspersoneel bij een verzorgingsinstelling maken geen deel uit van de automatische of vereenvoudigde registratie. Zij moeten dus een individuele aanvraag indienen om een registratieattest als zorgkundige te verkrijgen. Alle individuele aanvragen kunnen echter pas vanaf oktober 2007 worden behandeld.

7. Moet ik bij een individuele registratieaanvraag, naast het ingevuld formulier, nog bewijsstukken mee opsturen?

- Ja:
  - Een kopie van uw diploma
  - Indien u beroep doet op de overgangsmaatregelen, moet u een tewerkstellingsattest van uw werkgever toevoegen. Dit attest moet ondertekend worden door uw werkgever. Hierop moeten naast uw persoonlijke gegevens (naam, voornaam, ...) de volgende zaken vermeld staan:
    - Periode/Data van tewerkstelling (van xx/xx/xxxx tot xx/xx/xxxx)
    - Functie van tewerkstelling (als verzorgingspersoneel)
    - Type verzorgingsinstelling (zie lijst verzorgingsinstellingen, vraag 15)
  - Indien u een RIZIV-nummer bezit, voeg dan een kopie van dit attest toe.

8. Welke diploma's, brevetten en/of getuigschriften geven recht op een volledige registratie?

- een getuigschrift waaruit blijkt dat de betrokkene geslaagd is:
  - ofwel voor het eerste jaar van de opleiding bachelor in de verpleegkunde,
  - ofwel voor het eerste jaar van de opleiding gegradueerd verpleegkundige,
  - ofwel voor het eerste jaar van de opleiding gebrevetteerd of gediplomeerd verpleegkundige;
- het getuigschrift van de studie van het 2^e jaar van de 3^e graad van het secundair onderwijs, richting «personenzorg», onderafdeling «hulp aan de personen» van het secundair technisch onderwijs of het beroepsonderwijs, **en** een getuigschrift van zorgkundige, wat een opleiding is die, in het kader van voltijds onderwijs of het gelijkwaardig in het onderwijs voor sociale promotie, één studiejaar omvat;
- een getuigschrift van sociale promotie of van beroepsopleiding dat een opleiding bekroont die, aanvullend op de elders verworven bekwamingen door de bevoegde instanties gelijkgesteld is aan de opleiding van zorgkundige van één studiejaar
- **Tip:** Indien u zich kan beroepen op een overgangsmaatregel, maakt u eveneens kans op een volledige registratie (Zie vraag 7).

9. Wanneer kan men een volledige registratie aanvragen bij wijze van overgangsmaatregel?

1. U heeft een diploma vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen,
  - a. EN u bent op 13 februari 2006 tewerkgesteld als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling.
2. U heeft geen diploma vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen,
  - a. EN u bent op 13 februari 2006 tewerkgesteld als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling,
  - b. EN u bent op 13 februari 2006 reeds minstens 5 jaar voltijds of equivalent aan het werk als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling (niet noodzakelijk in één periode).

10. Tot wanneer kan ik een voorlopige registratie aanvragen?

- Een voorlopige registratie moet aangevraagd worden voor 31 december 2008.

11. In welke gevallen kan je een voorlopige registratie verkrijgen?

- U heeft geen diploma vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen,
  - EN u bent op 13 februari 2006 tewerkgesteld als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling,
  - EN u bent minder dan 5 jaar voltijds of equivalent aan het werk als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling.
- U heeft een diploma vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen,
  - EN u bent uiterlijk op 31 december 2008 tewerkgesteld als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling.
- U doet de aanvraag tot registratie voor 31 december 2008.
- **Tip:** Een voorlopige registratie kan, mits voldaan aan enkele voorwaarden, omgezet worden in een volledige registratie.

12. Hoe lang blijft een voorlopige registratie geldig?

- Tot 13 februari 2011.

13. Hoe kan een voorlopige registratie omgezet worden in een volledige registratie?

- U kan aantonen dat u voor 13 februari 2011 een bijzondere opleiding van 120 uur heeft gevolgd, die verband houdt met de activiteiten die een zorgkundige kan verrichten.
- Voorafgaande opleidingen die verband houden met de activiteiten die een zorgkundige kan verrichten, kunnen in rekening worden gebracht om aan de vereiste 120 uur te komen.

14. Welke diploma's worden vermeld in bijlage 1 van de omzendbrief?

- Zie de volledige lijst van opleidingen in bijlage 1 van de omzendbrief (of via <https://portal.health.fgov.be/pls/portal/url/ITEM/2350C6A622631015E04400144F3EAABC>).

15. Welke zijn de verzorgingsinstellingen waarvan sprake in het Koninklijk Besluit van 12 januari 2006 'tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als zorgkundige'?

- ziekenhuizen

- ziekenhuisdiensten die afhangen van een associatie van ziekenhuizen
- rust- en verzorgingstehuizen (erkend)
- psychiatrische verzorgingstehuizen (erkend)
- centra voor dagverzorging (erkend)
- rustoorden voor bejaarden (erkend)
- centra voor kortverblijf (erkend)
- instellingen die zonder als rustoord te zijn erkend, de gemeenschappelijke woon- of verblijfplaats van de bejaarden uitmaken, en die beantwoorden aan de door de Koning bepaalde voorwaarden.

16. Ik bezit een buitenlands diploma (dat bijgevolg niet voorkomt op de lijst (bijlage 1 van de omzendbrief zorgkundigen)). Kan mijn diploma in aanmerking worden genomen voor een registratie als zorgkundige?

- Indien uw diploma of titel in het land van oorsprong toegang geeft tot het beroep van zorgkundige, dan kan u daar een officiële bekrachtiging van krijgen. U stelt dan een aanvraag aan de Internationale Cel van het Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg en Crisisbeheer, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, met behulp van het volgende formulier:
- aanvraagformulier EG/EU/EER-erkenning.
<<https://portal.health.fgov.be/pls/portal/url/ITEM/FF00914110C25138E0340003BA383584>>

17. Ik was met ziekteverlof of nam loopbaanonderbreking op 13/02/2006; kom ik nu in aanmerking voor een registratie als zorgkundige op basis van de overgangsmatregelen?

- Ja, voor zover je op 13/02/2006 een arbeidscontract had als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling (bedoeld in het KB van 12 januari 2006); zelfs indien u niet op die specifieke dag werkte.

18. Ik heb een arbeidscontract als verzorgingspersoneel in een ziekenhuis, maar ben bij een andere dienst gedetacheerd (bijvoorbeeld een ocmw of revalidatiecentrum). Kom ik nu in aanmerking voor een registratie als zorgkundige op basis van de overgangsmatregelen?

- Ja en neen:
  - Ja, voor zover je op 13/02/2006 een arbeidscontract had als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling (bedoeld in het KB van 12 januari 2006); zelfs indien u gedetacheerd was in een andere instelling.
  - Neen, indien u een nieuw arbeidscontract had en dit werd getekend door een andere verzorgingsinstelling dan diegene die voorkomt in de lijst met verzorgingsinstellingen van het KB van 12 januari 2006.

19. Komen logistiek assistenten of ziekendragers (brancardiers) in aanmerking voor een registratie tot zorgkundige (als overgangsmatregel)?

- Neen. Deze personen verlenen geen zorgen aan personen in de zin van het KB van 12 januari 2006. Deze notie van 'zorg aan personen' is essentieel. Bijvoorbeeld, de voorbereiding van medische gereedschappen of het transport van personen die geen aanwezigheid

van een verpleegkundige vereist, maakt geen deel uit van 'zorg aan personen'.

20. Moeten andere gezondheidsbeoefenaars zich laten registreren als zorgkundige?

- Het is niet noodzakelijk zich te laten registreren als zorgkundige als men is tewerkgesteld in een verzorgingsinstelling als een andere gezondheidsbeoefenaar, zoals bijvoorbeeld kinesitherapeut of ergotherapeut.
- Integendeel, indien deze persoon werkt als verzorgingspersoneel in een verzorgingsinstelling en niet op basis van zijn diploma, dan moet hij zich laten registreren als zorgkundige om de desbetreffende handelingen te mogen stellen.

21. Moet ik na het ontvangen van mijn registratieattest, dit laten viseren door een Provinciale Geneeskundige Commissie?

- Neen. U zal samen met het registratieattest een visumattest opgestuurd krijgen. U hoeft dit dus nadien niet meer te laten viseren door een Provinciaal Geneeskundige Commissie.

22. Aan welke voorwaarden moet de bijkomende opleiding van 120 uur voldoen?

- Deze bijkomende opleiding van 120 uur moet verband houden met de activiteiten die een zorgkundige mag verrichten. (Zie de lijst van deze activiteiten in vraag 23).
- **Tip:** Voorafgaande opleidingen die hiermee verband houden, kunnen eventueel in rekening gebracht worden.
- Deze opleiding van 120 uur kan gevolgd worden in een al dan niet erkende instelling, een vereniging of binnen een verzorgingsinstelling.

Uitoefening:

23. Welke zijn de activiteiten die een zorgkundige (onder toezicht van de verpleegkundige en binnen een gestructureerde equipe) kan/mag verrichten?

- Het observeren en signaleren bij de patiënt/resident van veranderingen op fysisch, psychisch en sociaal vlak binnen de context van de activiteiten van het dagelijks leven
- Het informeren en adviseren van de patiënt/resident en zijn familie conform het zorgplan, voor wat betreft de toegestane technische verstrekkingen
- Het bijstaan van de patiënt/resident en zijn omgeving in moeilijke momenten
- Mondzorg
- Het verwijderen en heraanbrengen van kousen ter preventie en/of behandeling van veneuze aandoeningen, met uitsluiting van compressietherapie met elastische verbanden
- Het observeren van het functioneren van de blaassonde en het signaleren van problemen
- Hygiënische verzorging van een geheelde stoma, zonder dat wondzorg noodzakelijk is
- De orale vochtinname van de patiënt/resident bewaken en het signaleren van problemen
- De patiënt/resident helpen bij inname van geneesmiddelen via orale weg, nadat het geneesmiddel door middel van een distributiesysteem, door een verpleegkundige of een apotheker werd klaargezet en gepersonaliseerd
- De vocht- en voedseltoediening bij een patiënt/resident langs orale weg helpen verrichten, uitgezonderd bij slikstoornissen en bij sondevoeding
- De patiënt/resident in een functionele houding brengen met technische hulpmiddelen en het toezicht hierop, conform het zorgplan
- Hygiënische verzorging van patiënten/residenten met een dysfunctie van de ADL, conform het zorgplan
- Vervoer van patiënten/residenten, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van lichamelijke letsels, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van infecties, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van decubitusletsels, conform het zorgplan
- Het meten van de polsslag en de lichaamstemperatuur en het meedelen van de resultaten
- De patiënt/resident helpen bij niet steriele afname van excreties en secreties

24. Aan welke eisen moet de 'gestructureerde equipe' voldoen?

- Ze moet zodanig zijn opgesteld dat de verpleegkundigen toezicht kunnen uitoefenen op de activiteiten van de zorgkundigen.

- Ze moet de continuïteit en de kwaliteit van de zorg verzekeren.
- Ze organiseert het gezamenlijk patiëntenoverleg waarbij het zorgplan geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd wordt.
- Ze voert een samenwerkingsprocedure in tussen verpleegkundigen en zorgkundigen. De zorgkundigen rapporteren nog dezelfde dag aan de verpleegkundige die toezicht houdt op hun activiteiten.
- Ze krijgt permanente opleiding.

25. Wat betekent de term 'toezicht'?

- De verpleegkundige ziet erop toe dat de zorgverstrekking, de gezondheidsopvoeding en de logistieke activiteiten die hij aan de zorgkundige van de gestructureerde equipe heeft toevertrouwd, correct worden uitgevoerd.
- Het aantal zorgkundigen dat onder toezicht van een verpleegkundige werkt, hangt af van de personeelsnormen van de gestructureerde equipe, van de complexiteit van de zorg en van de stabiliteit van de toestand van de patiënten. Hiermee rekening houdend, is de fysieke aanwezigheid van de verpleegkundige bij de uitvoering van de activiteiten door de zorgkundige niet steeds vereist.
- De verpleegkundige moet bereikbaar zijn om de nodige informatie en ondersteuning te geven aan de zorgkundige.
- De zorgkundige moet de dag zelf verslag over zijn patiënt kunnen uitbrengen aan de verpleegkundige die over hem toezicht heeft.

26. Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Op welke manier dient een dergelijke toevertrouwing van deze activiteiten te gebeuren?

- De gestructureerde equipe moet een samenwerkingsprocedure invoeren tussen verpleegkundigen en zorgkundigen. Deze samenwerkingsprocedure kan bepalen op welke wijze dat de verpleegkundigen een opdracht kunnen toevertrouwen aan de zorgkundigen.
- Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Verpleegkundigen kunnen die delegatie op elk moment beëindigen.
- Er zijn drie mogelijkheden om een opdracht aan zorgkundigen toe te vertrouwen. Dit kan ook in de samenwerkingsprocedure van de gestructureerde equipe opgenomen worden. De mogelijkheden om een opdracht toe te vertrouwen zijn:
  - een mondeling geformuleerde opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige.
  - een geschreven opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige.
  - een permanente opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige. (wat niet betekent dat er geen dagelijks verslag moet worden opgemaakt).
- Al deze door de verpleegkundige toevertrouwde opdrachten moeten in het verpleegkundig dossier genoteerd worden.
- **Opgelet !** Dit betekent dat bepaalde zorgkundigen bepaalde handelingen zullen mogen stellen, terwijl anderen dit niet zullen mogen. Het is dus niet zo dat eens men een registratie als zorgkundige bezit,

men alle handelingen mag stellen die opgenomen werden in de lijst met verpleegkundige handelingen (KB van 12 januari 2006). De handelingen worden maar toevertrouwd in die mate dat de verpleegkundige van oordeel is dat de zorgkundige hiervoor bekwaam is.

27. Ik heb het 1ste jaar verpleegkunde gevolgd, mag ik met een registratie als zorgkundige werken als jobstudent in een ziekenhuis en zorg verlenen?

- Ja, u kan aan de slag, maar dan enkel als zorgkundige en niet als verpleegkundige. Dit betekent dat:
  - U er rekening mee dient te houden dat een zorgkundige beperkter is in het soort handelingen en activiteiten die hij/zij mag stellen. Als student verpleegkunde wordt u bijvoorbeeld opgeleid bepaalde handelingen en activiteiten uit te oefenen, terwijl u deze als zorgkundige niet mag uitoefenen.
  - Er daarnaast ook voldaan moet worden aan de essentiële criteria van 'toezicht' en 'gestructureerde equipe' - voorwaarden waar een verpleegkundige (stagiair) mogelijk niet of in mindere mate aan onderworpen wordt.

28. Mag ik zorgkundige handelingen stellen, terwijl ik het registratieattest tot zorgkundige nog niet bezit?

- Ja, er zijn verscheidene mogelijkheden:
  - Indien u een individuele aanvraag tot registratie als zorgkundige heeft ingediend, dan zal u een ontvangstbrief toegestuurd krijgen, waarin staat dat uw dossier in behandeling is. Wanneer u in het bezit bent van een dergelijke ontvangstbrief, dan mag u de handelingen stellen die worden opgesomd in het KB van 12 januari 2006 (zie vraag nr. 23)
  - Indien u voldoet aan de voorwaarden om een registratie als zorgkundige te krijgen en een aanvraag tot registratie werd ingediend via uw verzorgingsinstelling, dan mag u deze handelingen blijven stellen die werden gedelegeerd aan u door een verpleegkundige. U zal uw attest tot registratie als zorgkundige ontvangen voor 30 september 2007.
  - Indien u werkte in een ROB/RVT/CDV (Rustoord voor Bejaarden, Rust- en verzorgingstehuis of een Centrum voor dagverzorging) op 13/02/2006, en u bezit een RIZIV-nummer, dan mag u de handelingen blijven stellen die u worden gedelegeerd door een verpleegkundige. U zal uw attest tot registratie als zorgkundige ontvangen voor 30 september 2007.
- Integendeel, indien u weet dat u niet voldoet aan de registratievoorwaarden, mag u de handelingen niet verrichten.